

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

URADNI LIST

deželne vlade za Slovenijo.

Vsebina: Zakon o volitvah narodnih poslancev za ustavotvorno skupščino kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Naredba ministrskega sveta, s katero se razpisujejo volitve narodnih poslancev v ustavotvorno skupščino. — Razpis več služb davčnih izterjevalcev v službenem področju delegacije ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani. — Razglasi raznih drugih uradov in oblastev.

336.

V imenu Njegovega Veličanstva

Petra I.,

po milosti božji in narodni volji
kralja Srbov, Hrvatov in Slovencev,
MiAleksander,
prestolonaslednik

razglasamo in objavljamo vsem in vsakomur, da je začasno narodno predstavništvo, sklicano z ukazom z dne 24. februarja 1919. na dan 1. marca 1919. v prestolno mesto Beograd, v CVIII. redni seji dne 2. decembra 1920. sklenilo in da smo Mi potrdili in potrjujemo

Zakon o volitvah narodnih poslancev za ustavotvorno skupščino kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.*

ki se glasi:

Splošna določila.

Člen 1.

Volitve poslancev za ustavotvorno skupščino, ki se sestane v Beogradu dne 12. decembra t. l., se morajo vršiti po določilih tega zakona.

Samo ob času vojne ali če nastopi druga nemogućnost, sme skupščina zborovati izven Beograda.

Ustavotvorna skupščina bo poslovala, dokler ne sklene ustave in po tej onih zakonov, ki so v neposrednji in tesni zvezi z ustavo, kakor tudi zakonov finančnega značaja, ki ne trpe odlaganja.

S proglasitvijo ustave preneha ustavotvorno in se začne zakonodajno delo ustavotvorne skupščine. Njeno zakonodajno delo ne sme trajati dalje nego dve leti.

Ukaz o razpustu ustavotvorne skupščine mora obsežati tudi naredbo za nove poslanske volitve v treh mesecih in za sklic skupščine v petnajstih dneh po izvršenih volitvah.

Člen 2.

Volitve narodnih poslancev, ki se morajo izvršiti enega in istega dne v vsej državi, in sicer v nedeljo, se odrede z ukazom na predlog ministra za notranje zadeve in po zaslišanju ministrskega sveta. Ukaz se mora objaviti v „Službenih Novinah kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca“ takoj, ko se izda.

Z istim ukazom, s katerim se odrede volitve poslancev za ustavotvorno skupščino, se odredi tudi sklic ustavotvorne skupščine.

Člen 3.

V času od petnajstega dne pred volitvami pa do tretjega dne po volitvah ne sme nobeno oblastvo skupno pozivati volilcev posameznih občin na skupno delo ali raboto ali v vojaške svrhe in na vaje, razen ob nenadejani nevarnosti; istotako ne sme pozivati posameznih volilcev, razen ob neodložni potrebi ali ob izsledovanju zločinov in pregreškov kakršnekoli vrste in prestopkov tatvine in goljufige.

V občinah, v katerih bi volitve ne bile izvršene na oni dan, ki je določen z ukazom, velja to tudi za nadaljnjih osem dni.

* Razglašen v „Službenih Novinah kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca“ št. 195, izdanih dne 6. septembra 1920.

Ako so bili volilci prej kamorkoli poklicani ali zbrani, se morajo razpustiti najpozneje šestnajst dni pred volitvami.

I.

Volilna telesa in število poslancev.

Člen 4.

V Srbiji, Bosni in Hercegovini so volilna okrožja ista kakor upravna, samo s to izjemo, da tvorijo upravna okrožja prijeljsko, plevalsko, bjelopoljsko in beransko eno volilno okrožje; istotako se okrožji zvečansko in raško spajata v eno volilno okrožje. V Hrvatski in Slavoniji tvorijo posebna volilna okrožja posamezne županije. Medjimurje tvori skupaj z varaždinsko županijo eno volilno okrožje, Istra z modruško-reško županijo eno. V Sloveniji so posebna volilna okrožja: območje okrožnega sodišča v Mariboru in okrožnega sodišča v Celju s Prekmurjem in z onim delom Koroškega, ki pripada sedaj okrajnim glavarstvom v Velikovec in Slovenjgradu; potem območje deželnega sodišča v Ljubljani in okrožnega sodišča v Novem mestu z Goriško in ostalim delom Koroškega. V Dalmaciji tvorijo območja okrožnih sodišč v Kotoru, Dubrovniku in Splitu eno, v Šibeniku in Zadru eno volilno okrožje. Črna gora v starih mejah tvori eno volilno okrožje. V Banatu tvori območje sodnega stola v Veliki Kindi in v Bečkerek eno, v Pančevu in v Beli crkvi eno volilno okrožje. V Bački tvori območje sodnega stola v Subotici eno, v Novem Sadu eno in v Somboru z Baranjo eno volilno okrožje.

Ako bodo ob razpisu volitev nekatera volilna okrožja, popolnoma ali deloma, začasno pod tujo oblastjo, tako da se tam ne morejo izvršiti volitve, se odrede, ko prestane ta zapreka, naknadne volitve za te kraje po posebnem postopanju in odločbi ustavotvorne skupščine.

Vsi volilci enega volilnega okrožja ali mesta, ki voli posebe, sestavljajo eno volilno telo ter volijo zase poslance za ustavotvorno skupščino.

Vsa mesta, ki po tem zakonu ne volijo poslancev posebe, spadajo v volilno okrožje, v katerega področju so.

Člen 5.

Vsako volilno okrožje voli toliko poslancev, kolikor jih pripada nanje po številu prebivalcev, ugotovljenem pri ljudskem štetju leta 1920.

Na vsakih 30.000 prebivalcev se voli po en poslanec. Ako je preostanek večji nego 17.000 prebivalcev, se voli še en poslanec.

V to število poslancev, ki jih voli okrožje, se štejejo tudi oni poslanci, za katere člen 14. tega zakona predpisuje posebne pogoje.

Člen 6.

Mesto Beograd voli šest poslancev, mesto Zagreb pet in mesto Ljubljana s Spodnjo Šiško štiri poslancev.

Člen 7.

Koliko mora to ali ono volilno okrožje voliti poslancev, to odredi državni odbor po celokupnem številu prebivalstva v vsakem okrožju na podstavi uradne statistike (člena 5. in 6.).

Ta državni odbor sestavljajo: predsednik in oba podpredsednika začasnega narodnega predstavništva, predsednik državnega sveta, predsedniki kasacijskega sodišča v Beogradu, vrhovnega sodišča v Sarajevu, stola sedmorice v Zagrebu, podpredsednik stola sedmorice oddelka B za Slovenijo in Dalmacijo v Zagrebu, predsednik velikega sodišča v Podgorici in apelacijskega sodišča v No-

vem Sadu, ali namestniki vseh teh predsednikov, oziroma podpredsednikov, če so le-ti zadržani.

Namestnike predsedniku in podpredsedniku začasnega narodnega predstavništva določi vnaprej predstavništvo samo.

Državni odbor, ki ga sklicuje predsednik začasnega narodnega predstavništva v prestolnico, se mora sestati najpozneje osmi dan od dne, ko so se z ukazom odredile volitve poslancev in se je sklicala ustavotvorna skupščina.

Predsednik začasnega narodnega predstavništva ali njegov namestnik določa, otvarja, vodi in zaključuje seje državnega odbora ter skrbi, da državni odbor pravilno in pravočasno izvrši svoje posle. Predsednika začasnega narodnega predstavništva nadomešča v predsedstvu državnega odbora eden izmed podpredsednikov začasnega narodnega predstavništva.

Vsa državna in občinska oblastva morajo takoj dati državnemu odboru na razpolago potrebne podatke ter mu priobčevati zahtevana pojasnila v roku, ki jim ga državni odbor določi za to. Če dotični organ ne izpolni zahteve državnega odbora, se kaznuje po členu 91. tega zakona. Državni odbor sme zaradi pojasnil pozivati na svoje seje ministra za notranje zadeve in ministre, ki so mu potrebni za poslovanje.

Člen 8.

Ta odbor mora najpozneje v 15 dneh od dne, ko se sestane, določiti in objaviti v „Službenih Novinah kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca“, koliko mora katero volilno okrožje izvoliti poslancev, koliko bodi v kateri občini volišč, oziroma koliko občin se mora združiti v eno volišče (člen 50.). Najpozneje v 35 dneh od dne, ko se razpišejo volitve, mora državni odbor določiti osebe, ki bodo predsedniki volilnih odborov in člani glavnih volilnih odborov.

II.

Kdo ima pravico voliti.

Člen 9.

Pravico voliti poslance za ustavotvorno skupščino ima vsak moški, ki je do tedaj, ko so se začeli sestavljati volilni imeniki, dovršil 21. leto in ki je bil v tem času državljan kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. V zmislu tega zakona se smatrajo za državljane kraljevine vsi, ki so bili državljani Srbije in Črne gore do dne 1. decembra 1918., in vsi oni, ki so imeli do dne 1. decembra 1918. državljanstvo v Hrvatski, Slavoniji in Dalmaciji, pripadništvo v Bosni in Hercegovini ali domovinsko pravico (pristojnost) v občinah ali v delu občin drugih jugoslovanskih dežel, ki so prišle pod oblast kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Končno se smatrajo v zmislu tega zakona za državljane vsi oni Slovani po plemenu in jeziku, ki so se do tedaj, ko so se začeli sestavljati volilni imeniki, stalno naselili v katerikoli občini kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Oni prebivalci kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev izven Srbije in Črne gore, ki imajo po mirovni pogodbi z Nemčijo, Avstrijo in Madžarsko pravico opcije za svoje nacionalne države, kakor tudi oni, ki so se izselili iz Južne Srbije pred mesecem novembrom 1915. ter so bili dotlej turški podaniki, nimajo v zmislu tega zakona volilne pravice.

Člen 10.

Aktivni in neaktivni častniki in vojaki pod zastavo ne smejo glasovati. Ta izjema ne velja za

rezervne častnike in civilne uradnike vojaške stroke.

Člen 11.

V Srbiji in Črni gori nimajo volilne pravice:

1.) oni, ki so obsojeni na težko ječo, dokler se jim ne povrnejo njih pravice;

2.) oni, ki so zaradi pregreška obsojeni na izgubo državlanske časti, za čas, dokler traja ta kazen;

3.) oni, ki so sodno obsojeni, da so z zlorabo svoje oblasti ali s silo ali s pretnjo ali z darili ali z obetanjem daril delali na to, da bi bili izvoljeni sami ali da bi bil izvoljen kdo drugi ali ne bi bil izvoljen za narodnega poslanca;

4.) oni, ki so sodno obsojeni, ker so sprejeli darilo, da volijo ali da se vzdrže volitve.

V drugih pokrajinah kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev nimajo volilne pravice:

1.) oni, ki so obsojeni zaradi hudodelstva, v kolikor ne gre za politično hudodelstvo, storjeno do ustanovitve kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, dokler trajajo pravne posledice, združene z obsodbo;

2.) oni, ki so obsojeni zaradi pregreška ali prestopka, storjenega iz koristoljubja (tatvina, poverba, goljufija, oduševstvo) ali sicer nečastnih dejanj (beračenje, vlačugarstvo, zvodništvo), dokler ne minejo tri leta po prestani ali zastarani kazni.

V nobenem delu kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev nimajo volilne pravice:

1.) oni, ki prestajajo sodne kazni, in oni, ki so v prisilnih delavnicah;

2.) oni, ki so v konkuru;

3.) oni, ki so pod skrbstvom (očetovsko oblastjo, varuštvo, kuratelo);

4.) oni, ki so brez vladne dovolitve stopili v službo tuje države;

5.) oni, ki so sodno obsojeni, ker kot pristaši nepriznanih ver niso izpolnjevali svojih državljanskih in vojaških dolžnosti.

III.

Kdo sme biti poslanec.

Člen 12.

Kdor nima volilne pravice, tudi ne sme biti izvoljen za poslanca.

Člen 13.

Za poslanca v ustavotvorno skupščino sme biti izvoljen samo oni, ki razen pogojev za volilno pravico izpolnjuje še te pogoje:

1.) da uživa vse državlanske in politične pravice;

2.) da živi stalno v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, razen onih, ki se stalno bavijo v tujini v državnih poslih;

3.) da je dovršil 25. leto in da je več čitanju in pisanju;

4.) ako je sprejet v državljanstvo, da je najmanj deset let od dne, ko je bil sprejet, stalno nastanjen v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Člen 14.

Na vsaki kandidatni listi volilnega okrožja mora biti zapisan za kandidata vsaj en tak kandidat, ki ima poleg drugih pogojev ta posebni pogoj, da je dovršil fakulteto doma ali v inozemstvu ali višjo strokovno šolo, ki je istovrstna s fakulteto.

Volilna okrožja, ki volijo več nego štiri poslance s splošnimi pogoji, morajo imeti na kandidatnih listah toliko kandidatov s temi posebnimi pogoji, kolikorkrat je število štirih v številu poslancev s splošnimi pogoji, ki jih volijo ta okrožja.

Vsak kandidat s posebnimi pogoji mora imeti tudi svojega kvalificiranega namestnika.

Člen 15.

Uradniki in vsi oni, ki so sicer v državni službi, kakor tudi predsedniki (načelniki, knezi, predstojniki) občin izgube svoje službeno mesto, ako bi bili izvoljeni za narodne poslance ter bi sprejeli mandat. Predsedniki občin se smatrajo, da so na dopustu od dne, ko jih pristojni volilni odbor proglasi za izvoljene, dokler ustavotvorna skupščina ne potrdi njih izvolitve. Izjemoma pridržuje svoja uradniška mesta obenem s poslanskim mandatom ti-le uradniki:

1.) ministri v službi in na razpolagi;

2.) profesorji pravne fakultete.

Člen 16.

Uradniki, navedeni v točkah prejšnjega člena, ki so izvoljeni za narodne poslance, ne smejo biti, dokler traja njih poslanski mandat, upokojeni niti premeščeni v drugi kraj ali drugo službo brez svoje privolitve niti odslovljeni brez obsodbe rednih ali disciplinarnih sodišč; ako pa bi tak uradnik po svoji privolitvi in v času, dokler traja njegov poslanski mandat, napredoval, neha biti poslanec.

Mandat izgube poslanci, ki opravljajo, dokler traja njih mandat, z državo podjetniške in nabavne posle ali so koncesionarji, pooblaščen po državi, ali direktorji in njih pomočniki, upravniki (člani upravnega in nadzornega odbora) pooblaščenih trgovskih, industrijskih ali bančnih podjetij ali vobče kakršnegakoli podjetja, ki dela z državo. Istotako izgube mandat poslanci, ki v odvetniški lastnosti izvršujejo posle, katerih rešitev je zavisna od vlade in posameznih ministrov, nadalje oni narodni poslanci, ki so v honorirani misiji dalje nego šest mesecev.

Kadar nastopi katerikoli zgoraj navedenih primerov ali kadar gre vobče za izgubo ali popolnitev poslanskega mesta, mora verifikacijski odbor najkasneje v enem mesecu izza prijavljenega primera skupščini poročati o tem. Če ne, priobči predsedništvo skupščine v prvi redni seji, da je poslansko mesto izpraznjeno, o čemer sklepa skupščina v isti seji.

Člen 17.

Politični uradniki se ne smejo kandidirati za poslance. Ban, oziroma predsedniki pokrajinskih vlad, se ne smatrajo za politične uradnike v zmišlu tega določila. Predsedniki, oziroma predstojniki in sodniki državnih sodišč, se ne smejo kandidirati v okrožju ali v mestu svoje službe. Bivši politični uradniki se ne smejo kandidirati v okrožju ali v mestu, kjer so služili v tej lastnosti, ako njih politična služba v tem kraju ni nehala vsaj mesec dni pred ukazom o volitvah narodnih poslancev. Služba se mora smatrati za prestalo z dnem, ko izroče službene posle predstojniku dotičnega urada.

Člen 18.

Narodni poslanci, ki v času, dokler traja njih poslanski mandat, sprejmejo državno službo, že s tem prenehajo biti poslanci. To določilo se ne tiče ministrov, ki ostanejo tudi brez nove izvolitve narodni poslanci.

IV.

Volilni imeniki.

(Volilno liste.)

Člen 19.

Glasovanje na zboru za volitev narodnih poslancev je tajno ter se vrši s kroglicami po občinah, in sicer po abecednih volilnih imenikih, ki so pri občinskih uradih.

Člen 20.

V 18 dneh po ukazu o volitvah morajo občinski uradi napraviti abecedni volilni imenik za svojo občino, in sicer za vsako volišče posebe.

V ta imenik se vpišejo vsi, ki morajo po členu 9. tega zakona biti vpisani, ako so vsaj šest mesecev stalno nastanjeni v dotični občini. Paziti je, da se ne vpiše nihče, ki po členu 11. tega zakona nima volilne pravice. V ta imenik se morajo vpisati tudi vojniki, ki doslužijo do volitvenega dne. Na koncu imenika se mora z besedami zapisati število vpisanih volilcev in število listov tega imenika. Potem se mora napisati opravilna številka in datum; občinski urad in tajnik pa morata podpisati imenik ter nanj pritisniti občinski pečat.

Člen 21.

19. dan od dne ukaza o volitvah pošlje občinski urad tako sestavljeni abecedni volilni imenik v dveh izvornih izvodih v potrditev pristojnemu prvostopnemu sodišču.

Ko prvostopno sodišče sprejme abecedni volilni imenik, se mora prepričati, ali je sestavljen v zakoniti obliki. Nato ga mora potrditi najpozneje v petih dneh od prejema ter en izvod takoj poslati občinskemu uradu onega mesta, kjer je sedež prvostopnega sodišča, neposredno, drugim občinam pa po pristojnih okrajnih glavarstvih; en izvod obdrži za svoj arhiv.

Poleg pečata in datuma podpišeta potrdilo predsednik in tajnik (eden izmed svetnikov) prvostopnega sodišča ali pa njiju namestnika. Oba-

zec abecednega volilnega imenika predpiše minister za notranje zadeve.

Člen 22.

Ako občinski urad ne predloži v zgoraj navedenem roku abecednih volilnih imenikov pristojnemu prvostopnemu sodišču, ga mora le-to pozvati, naj to stori naknadno v petih dneh. Istočasno pa ukrene uradoma, česar je treba po zakonu, da se taki funkcionarji kaznujejo.

Člen 23.

Tako potrjeni abecedni volilni imenik mora biti razgrnjen v občinskem uradu in pri prvostopnem sodišču celih osem dni, pri prvostopnem sodišču od dne, ko je bil potrjen, v občinskem uradu pa od dne, ko je bil prejet.

Vsakdo ima pravico v gorenjem roku, da abecedni volilni imenik pregleda, prepíše, razglasi in natisne ter da zahteva bodisi zase, bodisi za drugega, naj se popravi v njem, kar misli, da je treba popraviti.

Člen 24.

Občinski urad mora isti dan, ko je abecedni volilni imenik razgrnjen na vpogled občinstvu, to objaviti. Ta objava se vrši v mestih in trgih s pisnimi razglasi, ki se nalepijo na občinski deski in po ulicah, v kmetiških občinah pa tudi še tako, da se čita abecedni volilni imenik na občinskem ali vsakem sestanku; tam, kjer takih sestankov ni, se izvrši objava na način, ki je v dotični vasi navaden.

V objavi mora biti izrečno povedano, da smejo na zboru glasovati samo oni, ki so vpisani v imenik.

Člen 25.

Popravek abecednega volilnega imenika se zahteva neposredno pisмено ali ustno pri občinskem uradu ali pri prvostopnem sodišču, toda tu samo pisмено. Prvostopno sodišče mora zahtevo popravka v 24 urah poslati občinskemu uradu na postopanje. Ustno zahtevo mora občinski urad dati na zapisnik. Zahtevi popravka se morajo priložiti dokazila.

Za dokazila služijo samo polnoveljavne javne listine. Ako oni, ki je zahteval popravek, želi, da se mu izdaj o tem potrdilo, mora urad to takoj storiti. Vsaka zahteva popravka se mora isti dan vpisati v vročilni zapisnik in v poseben seznam zaradi lažjega pregleda.

Ako občinski urad abecedni volilni imenik popravi uradoma, mora sklepu, s katerim odreja popravek, priključiti dokazila, kakršna se zgoraj zahtevajo.

Člen 26.

O vsaki zahtevi popravka abecednega volilnega imenika mora občinski urad sklepati v 24 urah, najsi zahtevi ugoditi ali ne. Svoj sklep izroči onemu, ki je zahteval popravek, takoj, ko se zgleda. Ako se sklep tiče še koga drugega in je v njegovo škodo, mora urad tudi njemu izročiti sklep najpozneje v nadaljnjih 24 urah od takrat, ko se je popravek zahteval.

Sklep se mora vročiti povsem po predpisih civilnopravnega reda za vročanje tožb. Če se prizadeta oseba ne najde, se ji mora sklep v nadaljnjih 24 urah prilepiti na dom pred dvema pričama, ki sta zmožni pisanja; priči se morata na vročilnici podpisati obenem z organom, ki je prilepil sklep na dom.

Ako se ne ve za dom prizadete osebe ter se ji sklep ne bi mogel vročiti na nobeden izmed navedenih načinov, se mora sklep prilepiti na občinsko desko.

Oni, ki so zavrženi, ker z zahtevo popravka vred niso predložili dokazil, kakršna predpisuje člen 25. tega zakona, smejo vnovič zahtevati popravek ter predložiti dokazila, ako rok za zahtevo popravka sploh še ni potekel.

Ako pa občinski urad v določenem roku o zahtevi, naj se abecedni volilni imenik popravi, ne sklone ničesar, se smatra, da je predlagatelja zavrnil; ta ima pravico, da se neposredno pritoži na pristojno prvostopno sodišče.

V tem primeru mora prvostopno sodišče takoj zahtevati od občinskega urada potrebne spise ter po predloženih dokazilih izdati rešitev; pri tem mora postopati po drugem odstavku člena 28. tega zakona.

Občinski urad mora v tem primeru poslati prvostopnemu sodišču potrebne spise v 24 urah, ko je prejel dopis prvostopnega sodišča, s katerim se spisi zahtevajo.

Člen 27.

Kakor oni, ki je popravek zahteval, tako ima tudi oni, ki se ga popravek tiče, pravico, da se v 24 urah po prejemu sklepa pritoži na pristojno prvostopno sodišče.

Ako občinski urad s sklepom zavrne onega, ki je predlagal popravek volilnega imenika, mora oni, zoper katerega je bila zahteva naperjena, če se boji, da bi utegnili prvostopno sodišče ta sklep predručati, in če ima kaj predložiti ali izjaviti v svojo korist, to storiti pri občinskem uradu v 24 urah po prejemu sklepa, ker se po sklepu prvostopnega sodišča ne sme nič več ukreniti.

Pritožba po prvem odstavku in izjava po drugem odstavku tega člena se poda ustno ali pisмено občinskemu uradu. Le-ta ju mora vpisati v zapisnik ter vsakomur, ki to zahteva, izdati potrdilo, da in katerega dne se je pritožba ali izjava podala uradu.

Člen 28.

Vsak svoj sklep, storjen po členu 26. tega zakona, mora občinski urad poslati uradoma v treh dneh od dne, ko je bil sklep storjen, pristojnemu prvostopnemu sodišču v oceno z vsemi spisi vred, ki se nanašajo na to. Prvostopno sodišče mora najpozneje v treh dneh, ko je prejelo spise, skleniti, ali odobrava ali izpreminja sklep občinskega urada, in ta sklep še isti dan poslati z vsemi spisi vred občinskemu uradu; prej pa mora vpisati v abecedni volilni imenik volilcev, ki je pri njem, izpremembo, ki jo obsega njegov sklep. Sklep prvostopnega sodišča je končno veljaven.

Člen 29.

Kdor zahteva popravek volilnih imenikov, ne plača nobenih pristojbin (kolkov) niti za delo ali za spise niti za listine, kakor izpiske iz cerkvenih knjig, poverila, potrdila itd., ki so potrebna kot dokazila za te zahteve; nego na njih se mora označiti, čemu so izdana in da se za druge poslej ne smejo porabiti kot dokazila brez kolkov. Pristojna oblastva morajo zahtevniku v 24 urah izdati vse listine, ki se zahtevajo zaradi popravka abecednih volilnih imenikov.

Člen 30.

60. dan po razpisu volitev mora občinski urad zaključiti abecedni volilni imenik, potem, ko je do tega dne vpisal vanj vse one osebe, katerim se je s sklepom pristojnega prvostopnega sodišča priznala volilna pravica, ter izbrisal vse one, katerim je po tej poti pravica odvzeta.

Tako zaključeni imenik mora občinski urad takoj poslati pristojnemu prvostopnemu sodišču v naknadno potrditev. Ko se prvostopno sodišče prepriča iz prepisa imenika, ki je pri njem v arhivu, da so v abecedni volilni imenik vpisane ali iz njega izbrisane samo one osebe, katerim je bila z njegovim sklepom volilna pravica priznana ali odvzeta, potrdi imenik kakor prvokrat.

Ves ta posel mora prvostopno sodišče izvršiti v treh dneh ter potrjeni imenik poslati občinskemu uradu.

Da prvostopno sodišče pravilno ugotovi, ali so vse osebe vpisane ali izbrisane po njegovih sklepih, mora v imenik, ki je pri njem, vpisati vsako njegovo izpremembo, ki jo odobri, ter v pripombi svojega imenika vpisati (opravilno) številko vsakega svojega sklepa, in sicer takrat, ko sklene izpremembo.

Člen 31.

V krajih Bosne in Hercegovine, kjer ni organiziranih občin, mora pristojni okrajni urad izvršiti vse to, kar je po tem zakonu dolžnost občinskih uradov, v kolikor ne gre za delovanje teh uradov glede sklepanja o popravkih volilnih imenikov. O le-teh sklepajo okrajna sodišča.

V Hrvatski in Slavoniji rešuje te stvari občinski predstojnik z dvema odbornikoma, ki imata volilno pravico za volitve v skupščino in ki ju izvoli občinski odbor. Kjer so občinski uradi razpuščeni, tam sklepa o zahtevah, naj se abecedni volilni imenik popravi, občinski poverjenik skupaj z dvema prisežnikoma krajevnega sodišča, ki imata po tem zakonu volilno pravico za skupščino in ki ju imenuje krajevno sodišče dotične občine.

V Sloveniji in Dalmaciji, kjer so občine organizirane, toda njih občinski zastopi razpuščeni, sklepa o zahtevah, naj se volilni imenik popravi, gerent z dvema članoma dodeljenega mu sosveta, ki se določita z žrebanjem. Kjer ni takega sosveta, opravlja to delo pristojno okrajno sodišče.

V Bački, Banatu in Baranji sklepa o zahtevah, naj se volilni imeniki popravijo, občinski knez z dvema prisežnikoma, ki imata po tem zakonu volilno pravico za volitve v skupščino in ki se določita z žrebanjem.

V Medžimurju in Prekmurju sklepa o zahtevah, naj se abecedni volilni imeniki popravijo, pristojno okrajno sodišče.

Člen 32.

Kjer se v tem zakonu navaja prvostopno sodišče, se razumeva za krajine izven Srbije in Črne gore prvostopno kolegialno (zborno) sodišče, za občinsko sodišče pa se umeva za dežele izven Srbije in Črne gore občinski urad ali poglavarstvo mestne, tržne ali kmetiške občine, v kolikor ne gre za sklepanje o popravkih abecednih volilnih imenikov. A posele, ki se tičejo sklepanja o popravkih abecednih volilnih imenikov, opravlja v krajinah izven Srbije in Črne gore, kjer so občine organizirane ter imajo občinske odbore, občinski predstojnik (načelnik, knez) ali njegov namestnik skupno z dvema občinskima svetovalcema, ki ju izvoli občinski odbor.

V.

Kandidatne liste.

Člen 33.

V času od začetka 65. dne po ukazu o volitvah najdalje do konca 75. dne po ukazu se morajo predložiti kandidatne liste v potrditev pristojnemu prvostopnemu sodišču. V volilnih okrožjih v Srbiji, ki spadajo pod več nego eno prvostopno sodišče, je pristojno prvostopno sodišče v okrožnem mestu, v Črni gori pa prvostopno sodišče v Podgorici. V volilnem okrožju, ki ga tvorijo okrožja beransko, bjelopoljsko, plevalsko in prijevoljsko, je pristojno za prejem in potrditev kandidatnih list prvostopno sodišče v Prijepolju, v volilnem okrožju zvečanskem v Mitrovici, v volilnem okrožju Kotor-Dubrovnik-Splitu v Splitu, Šibenik-Zadru v Šibeniku, Pančevo-Beli erki v Pančevu, Maribor-Celju v Mariboru, Ljubljana-Novem mestu v Ljubljani, Bečkereku in Kikindi v Kikindi, za sremsko županijo v Mitrovici. — Če nastane dvom, katero sodišče je pristojno za potrditev kandidatnih list, odloči o tem državni odbor.

Na izvodih kandidatnih list, ki morajo biti natisnjeni, ni treba, da bi bila natisnjena tudi imena predstavnikov in namestnikov za dotično občino ali dotični oddelek, ampak so lahko napisana.

Člen 34.

Kandidatne liste sme predložiti v vsakem volilnem okrožju (mestu) najmanj 100 volilcev.

Člen 35.

Kandidatne liste za volilna okrožja se sestavljajo tako-le:

Na čelu liste se zapiše ime volilnega okrožja in dan volitev, za katere liste veljajo.

Potem pod I.:

Imena in priimki, prebivališča in poklici predlaganih kandidatov, ki imajo splošne pogoje po členu 13. tega zakona. Teh kandidatov mora biti toliko, kolikor prihaja takih poslancev na to volilno okrožje po porazdelitvi državnega odbora.

In pod II.:

Imena in priimki, prebivališča in poklici enega, oziroma več kandidatov s posebnimi pogoji, kakor tudi njih namestnikov po členu 14. tega zakona.

Pod imena kandidatov se napišejo ločeno imena dveh predstavnikov te liste za glavni volilni odbor, dveh njih namestnikov in po enega njenega predstavnika in enega njegovega namestnika za vsako volišče.

Pod vse to se podpišejo predlagatelji svoje-ročno.

Take, ki niso zmožni pisanja, podpiše z njih privolitvijo kdo drugi, ki pa se mora tudi podpisati.

S kandidatno listo vred morajo predlagatelji predložiti sodišču tudi pismeno privolitev vsakega predlaganega kandidata.

Predlagateljem ni treba na predloženi kandidatni listi navajati predstavnika in namestnika za ono volišče, za katero nimajo svojih ljudi.

Brez vprašanja in privolitve se ne sme nihče označiti za predstavnika ali namestnika liste in napisati na listo.

Če kdo zve, da je na katerikoli listi vpisan za predstavnika ali namestnika brez svoje vednosti in privolitve, ima pravico izjaviti pri sodišču, kjer je lista, da tega ne sprejme, in sodišče ga mora izbrisati ter o tem obvestiti enega izmed predlagateljev kandidatne liste.

Člen 36.

Za predstavnike liste smejo biti označeni ali predlagatelji sami ali druge osebe, ki so vpisane v abecedne volilne imenike ene izmed občin dotičnega volilnega okrožja ter imajo pravico glasovanja. Predstavniki liste na voliščih morajo biti iz ene občine, v kateri se vrši glasovanje.

Člen 37.

Kandidatno listo imajo pravico podpisati kot predlagatelji samo oni, ki so vpisani v volilne imenike. Za one predlagatelje, ki so člani občin, katere ne spadajo v pristojnost prvostopnega sodišča, pristojnega za prejem kandidatnih list (člen 33.), se mora istočasno s kandidatno listo predložiti potrdilo njih pristojnega prvostopnega sodišča, da so pravilno vpisani v končno potrjene abecedne volilne imenike. Taka potrdila izdajajo prvostopna sodišča v treh dneh.

Podpis sme izpodbijati samo oni, čigar ime je podpisano.

Sodišče mora vsakomur na vprašanje povedati, ali je podpisan ali ne. Odgovor sodišča je lahko usten ali pismen po zahtevi onega, ki vpraša. Kakor izjavi kdo izmed predlagateljev, ki niso večji pisanju, pred sodiščem ustno ali pisмено, da je kot predlagatelj podpisan brez svoje privolitve, ga mora sodišče izbrisati ter o tem obvestiti enega izmed predlagateljev kandidatne liste; ti morajo namesto njega najti drugega najpozneje v petih dneh. Drugače sodišče razglasi in objavi v časopisih, da ta lista ni veljavna, ako na njej ne ostane predpisano število predlagateljev. Na zadnji strani kandidatne liste se mora pustiti prazen prostor za sodno potrditev.

Člen 38.

Dva izvoda tako sestavljene in podpisane kandidatne liste mora prinesiti najmanj pet podpisnikov v potrditev pristojnemu prvostopnemu sodišču v dotičnem volilnem okrožju ter jih izročiti predsedniku ali njegovemu namestniku, ki jim mora o prejemu takoj izdati potrdilo.

Sodišče se mora nato najprej prepričati po volilnih imenikih, ki so pri njem, ali so predlagatelji, podpisani na listi, resnično vpisani v abecedni volilni imenik, ali jih je toliko, kolikor jih je na kateri listi treba po členu 34. tega zakona, in ali je predložena pismena privolitev vseh kandidatov; ko se prepriča o tem, mora listo potrditi. En potrjeni izvod vrne predlagateljem proti potrdilu najpozneje v 24 urah po prejemu, drugega pa shrani pod svojim pečatom na varnem kraju. Prepis tega izvoda brez imen predlagateljev mora takoj poslati upravništvu državne tiskarne, da se objavi v „Službenih Novinah kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca“ in v pokrajinskih službenih listih pod rubriko: „Kandidati za narodne poslance.“

Če razvidi sodišče ob primerjanju podpisov z abecednim volilnim imenikom, da se ta ali oni podpis ne strinja popolnoma z imenom, priimkom ali poklicem dotične osebe v abecednem volilnem imeniku, mora, ako izjavijo predlagatelji kandidatne liste, da je to ista oseba, listo sprejeti, toda o tem pozneje obvestiti glavni volilni odbor, oziroma volilni odbor v mestu.

Člen 39.

Z izvirnimi listami vred morajo predlagatelji predložiti še toliko natisnjenih izvodov, kolikor je v dotičnem volilnem okrožju volišč, in še dva izvoda po vrhu za sodišče.

V natisnjene izvode kandidatnih list je prepovedano postavljati imena predlagateljev. Na teh izvodih se morajo samo označiti imena predstavnikov in namestnikov one občine, v katero se lista pošlje. Na vsakem takem izvodu mora biti na vrhu natisnjeno: „Za volišče v Beogradu, Kragujevcu, Šabcu itd.“

Na izvodih, namenjenih za ona volišča, kjer se glasuje v več oddelkih, mora biti na vrhu natisnjeno: „Za volišče“. Na teh izvodih se označijo samo imena predstavnikov in namestnikov dotičnega volišča (oddelka).

Predsednik sodišča ali njegov namestnik se mora prepričati, ali se imena predlaganih oseb na

vseh natisnjenih izvodih strinjajo z izvirno listo, ter jih vse potrditi s svojim podpisom in sodnim pečatom. Od vseh natisnjenih izvodov je treba v treh dneh vsaki občini v volilnem okrožju priporočeno poslati njej namenjeni izvod, oziroma njej namenjene izvode. Predsedniki volilnih odborov ali njih namestniki morajo te izvode na dan pred volitvami prilepiti na glasovalne skrinjice ter te postaviti v taki vrsti, kakor so kandidatne liste potrjene, tako da pride skrinjica, na kateri je lista z manjšo številko, pred skrinjico, na kateri je lista z večjo številko, in dalje po vrsti, tako da pride skrinjica, na kateri je lista z najmanjšo številko, vedno na prvo mesto od strani, na kateri se glasovanje prične.

Člen 40.

Vsaka kandidatna lista, ki se potrdi po teh predpisih, mora imeti na dan volitev ali na drugi določen dan na vsakem volišču svojo posebno skrinjico.

Ko je taki lista izročena javnosti, jo sme vsakdo prepisati ali ponatisniti.

Člen 41.

V mestih, ki volijo poslance posebe, se sestavljajo kandidatne liste prav tako kakor v volilnih okrožjih; tudi nje je treba zaradi potrditve predložiti pristojnemu prvostopnemu sodišču, za mesto Beograd pa sodišču mesta Beograda.

Imena kandidatov, kolikor je treba za posamezna mesta poslancev, in imena predstavnikov liste, kolikor jih je treba za volilne odbore v mestu, se postavijo v istem redu in ločeno kakor na okrožnih listah. Vse drugo se vrši prav tako kakor v okrožjih.

Člen 42.

Kandidatna lista, ki je že izročena sodišču, tudi ako še ni potrjena, se ne sme več preklicati in tudi ne izpreminjati. Samo če kateri izmed predlaganih kandidatov umrje ali če izgubi pravico, da bi bil izvoljen, se sme namesto njega predlagati drugi kandidat. Za tak predlog mora biti toliko predlagateljev kolikor za celokupno listo.

Take izpremembe v kandidatni listi so dovoljene samo predlagateljem prvotne liste in najdalje do pet dni pred volitvami. Novi priponniki in novi predlagatelji takih izprememb se smejo jemati samo namesto onih oseb, ki so med tem umrle ali pa izgubile volilno pravico.

Te izpremembe se potrjujejo prav tako, kakor se potrjujejo celotne kandidatne liste.

Člen 43.

Ako je za eno okrožje ali mesto priglášena, oziroma po pristojnem prvostopnem sodišču potrjena samo ena kandidatna lista, se glasuje samo za to listo.

VI.

Volilni material.

Člen 44.

Minister za notranje zadeve mora odrediti in izvršiti vse, kar je potrebno, zlasti da se pravočasno pripravi zadostno število skrinjic, kroglic in drugega materiala za glasovanje.

Prva oprema občin z materialom za glasovanje gre na račun skupščinskega proračuna. Stroške za vsako obnovo ali popravo volilnega materiala trpe občine. Semkaj ne spadajo obrazi za abecedne volilne imenike, ki jih naročajo občine same po ministru za notranje zadeve, oziroma po pokrajinskih vladah.

Člen 45.

Skrinjice morajo biti iz pločevine ali iz drugega prikladnega materiala; zapirati in odpirati se morajo s tremi raznimi ključi ter morajo biti napravljene tako, da se spuščanje kroglic vanje ne vidi in ne sliši. Na vsaki skrinjici morata biti vidno vtisnjena grb kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev in njena redna številka.

Člen 46.

Kroglice morajo biti iz gume ali iz drugega prikladnega materiala ter vse enako velike. — Na njih mora biti vtisnjen grb kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Člen 47.

Natančnejšo obliko vsega volilnega materiala predpiše minister za notranje zadeve.

Člen 48.

Minister za notranje zadeve mora volilnim občinam o pravem času priporočeno razposlati glasovalne skrinjice in kroglice z vsemi priteklinami ter pri tem točno paziti na to, kateri občini je kaj poslal. Vsak zabojček s kroglicami mora biti pri razpošiljavi na občine zaklenjen in potrjen s pečatom ministra za notranje zadeve. Ključi od zabojčka s kroglicami se morajo poslati občinam v zapečatenem zavoju.

Tako zapečateni zabojčki s kroglicami se morajo na občinskem uradu shraniti do takrat, ko se izroče volilnemu odboru.

VII.

Volišča, volilni odbor na voliščih, glasovanje.

Člen 49.

Volilci smejo glasovati vsak samo po enkrat, samo osebno, samo na volišču svoje občine in samo za potrjene kandidatne liste.

Člen 50.

V volilnem okrožju mora biti volišče v poslopju občinskega urada; če pa je to poslopje neprikladno ali če se vrši glasovanje na več krajih, se morajo volitve vršiti v šolskem ali drugem poslopju, ki ga občinski urad določi za to. Nikakor pa se glasovanje ne sme vršiti v prostorih, ki so namenjeni bogoslužju.

V občinah, ki imajo nad 800 volilcev, se mora glasovanje vršiti na več krajih po oddelkih, kakor pač volilci prebivajo; toda vsak oddelek tvori eno volišče.

Če pa so hiše v eni občini zelo daleč od poslopja, kjer bi se moralo vršiti glasovanje, tako da bi bilo volilcem težko priti na volišče, sme državni odbor tudi manjše občine razdeliti na oddelke.

Volišče in poslopje, kjer se bo glasovalo, mora občinski urad objaviti najmanj deset dni pred volitvami.

Kjer so občine male, sme državni odbor, če je to potrebno, odrediti za dve občini samo eno volišče; toda tedaj ne sme biti več nego 800 volilcev združenih v eno volišče.

Istovčasno, ko občinski uradi prvostopnemu sodišču predložijo abecedne volilne imenike v zmislu člena 21. v odobritev, morajo tudi svoji pokrajinski vladi, oziroma v krajinah, kjer je ni, ministru za notranje zadeve predložiti poročilo, koliko volilcev je v vsej občini vpisanih v volilni imenik in koliko bi bilo potemtakem treba v tej občini določiti volišč. Pokrajinske vlade, oziroma ministru za notranje zadeve, morajo takoj, ko se jim predloži ta poročila, državnemu odboru predlagati število volišč v dotični občini. Če bi državni odbor določil več ali manj volišč, nego je bilo v dotični občini sestavljenih in prvostopnemu sodišču v potrditev predloženih abecednih volilnih imenikov za dotično občino (člen 21.), mora dotični občinski urad v treh dneh po prejemu poročila o tem prvopredložene volilne imenike preurediti po sklepu državnega odbora ter jih predložiti prvostopnemu sodišču, da postopa po členu 21.

Člen 51.

Vsako poslopje, v katerem se vrši glasovanje, mora imeti, ako ni samo dovolj prostorno, ograjeno dvorišče, ki se lahko zapre.

Člen 52.

Na vsakem kraju, kjer se vrši glasovanje, mora biti volilni odbor, sestavljen iz enega občinskega odbornika, ki ima volilno pravico za skupščino in ki ga je izvolil občinski odbor; potem iz po enega predstavnika onih kandidatnih list, ki imajo svoje predstavnike, in iz enega sodnika ali absolviranega pravnika ali sodnega uradnika. Sodnik, absolvirani pravnik ali sodni uradnik ali oni, ki ga nadomešča, je predsednik volilnemu odboru; kjer občinskih odborov ni, opravlja funkcijo občinskega odbornika v volilnem odboru volilec, ki ga določi prvostopno sodišče.

Če volilci iz več občin volijo na enem volišču (člen 50.), pride v volilni odbor po en občinski odbornik iz vsake občine.

Predsedniki volilnih odborov imajo pravico glasovati v občini, kjer opravljajo na dan volitev predsedniško dolžnost, ako predložijo potrdilo, da so vpisani v abecedni volilni imenik svoje občine. To potrdilo se mora priključiti zapisniku volilnega odbora.

Člen 53.

Najdalje v 35 dneh od dne ukaza o volitvah določi državni odbor za vsako volišče po enega sodnika, oziroma sodnega uradnika ali absolviranega pravnika, za predsednika volilnemu odboru. Če teh ni, določi državni odbor za predsednika volilnim odborom v prvi vrsti osebe, ki so dovršile katerokoli fakulteto, če pa takih ne bi bilo dovolj, tudi osebe, ki so dovršile katerokoli strokovno šolo, samo če niso v politični službi. Ako bi kdo izmed teh, ki jih je državni odbor določil za predsednike ali za člane v glavnih volilnih odborih, imel posebno važen vzrok, da ne sprejme te dolžnosti, se mora v desetih dneh od dne, ko je porazdelitev državnega odbora izšla v „Službenih Novinah kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca“ obrniti s prošnjo na državni odbor ter navesti vzroke, iz katerih ne more sprejeti te dolžnosti. Ako prizna državni odbor navedene vzroke za utemeljene, odveže prosilca dolžnosti ter določi namesto njega drugega; ako pa državni odbor navedenih vzrokov ne spozna za utemeljene, obvesti prosilca po političnem oblastvu, da prošnji ne more ugoditi.

Prošnja, ki se predloži po navedenem roku, se nikakor ne vpoštevata.

Samo v tem izrednem in nepričakovanem primeru, da bi predsednik volilnega odbora, določen po državnem odboru, iz nepremagljivega vzroka ne mogel priti, ga nadomešča občinski predstojnik ali njegov namestnik v občinah, kjer se vrši glasovanje samo na enem kraju.

V občinah pa, kjer se vrši glasovanje na več krajih, določa v tem primeru namestnike predsednikom volilnih odborov občinski odbor najprej iz občinskih svetovalec dotične občine, potem pa izmed sebe, ko tudi določa člana volilnega odbora, ter jim o tem izda listino proti potrdilu. Kjer ni občinskih odborov, imenuje take namestnike predsednikom volilnih odborov pristojno sodno oblastvo izmed volilcev dotičnega volišča.

Državni odbor mora vsakomur, ki ga je določil v volilni odbor, izdati proti potrdilu listino o imenovanju, podpisano po predsedniku ali članu državnega odbora, ki jih odredi sam. Osebam, ki stanujejo v prestolnici, se ta listina izroči neposredno, drugim osebam pa po pristojnih oblastvih, ki morajo vročilnico takoj vrniti državnemu odboru.

Člen 54.

Istovako mora najpozneje pet dni pred volitvami občinski odbor določiti enega svojega odbornika za člana volilnega odbora in enega za namestnika; kjer ni občinskih odborov, se postopa po členih 52. in 53.

Člen 55.

Na dan pred volitvami ob treh popoldne se morajo vsi člani volilnega odbora ali njih namestniki sestati v poslopju, kjer se bo vršilo glasovanje, in tu sprejeti proti potrdilu od občinskega urada potrebno število skrinjic in zabojčkov s kroglicami, abecedni volilni imenik, knjigo za vpisovanje glasovalcev, knjigo za pisanje zapisnika, kandidatne liste, občinski pečat in drugo, kar je potrebno. Skrinjice morajo pregledati, se prepričati, ali so v redu, zlasti ali so usta skrinjice, skozi katera gredo kroglice, odprta in nezamašena; nato jih morajo pritrditi na posebno mizo, nasproti mizi, za katero bodo sedeli člani volilnega odbora; potem morajo skrinjice zakleniti z vsemi tremi ključi ter jih zapečatiti, tako da so tudi usta skrinjice popolnoma zaprta. En ključ vzame predsednik volilnega odbora, drugega občinski odbornik, tretjega pa predstavnik ali njegov namestnik dotične kandidatne liste.

Ako predstavnika ali njegovega namestnika ni, ker ni prišel ali pa ker ni označen, vzame predsednik volilnega odbora tudi tretji ključ. Na vsako skrinjico se mora zunaj prilepiti kandidatna lista.

Člen 56.

Ko volilni odbor vse to izvrši, izbere potrebno število zapisničarjev in drugih pomočnikov ter sploh pripravi vse, kar mu bo potrebno drugi dan za sprejemanje glasov, mora o vsem tem napraviti zapisnik o tem svojem prvem sestanku ter v njem posebno navesti številko vsake skrinjice, kandidatno listo, ki pride nanjo, kakor tudi, da so vse skrinjice v pravilnem stanju in prazne. Ta zapisnik morajo podpisati vsi člani volilnega odbora; potem zapro okna, odidejo iz glasovalne sobe, jo zaklenejo in vrata zapečatijo. Ključ od vrat vzame predsednik volilnega odbora.

Naposled določi volilni odbor stražo, ki mora neprestano stražiti poslopje, kjer se bo glasovalo.

Kjer ni organiziranih občin, mora pristojno politično oblastvo pravočasno preskrbeti potrebne pečate.

Člen 57.

Na dan volitev se mora volilni odbor ob sedmih zjutraj sestati v poslopju za volitve pred vrati glasovalne sobe, jo odpreti, iti vanjo in, ko se je prepričal, da so skrinjice in zaboječki s kroglicami kakor tudi vse drugo v redu, mora sestaviti zapisnik, v katerem se ugotovljeno stanje potrdi. Nato mora odpreti usta skrinjic in tudi to zabeležiti v zapisniku. Zapisnik morajo podpisati vsi člani volilnega odbora. Nato se začne sprejemanje glasov.

Člen 58.

Da se ob glasovanju vzdržuje red, za to skrbi predsednik volilnega odbora. Če je treba, sme zahtevati pomoč od občinskega ali državnega oblastva in to se mora odzvati njegovemu pozivu. Člani odbora, ki mislijo, da to ni potrebno, imajo pravico, da svoje mnenje zabeležijo v zapisniku.

Člen 59.

Ves čas glasovanja morata za glasovalno mizo sedeti vsaj dva člana volilnega odbora. Eden izmed njih mora biti vedno predsednik volilnega odbora ali občinski odbornik, ki je član volilnega odbora, ali njegov namestnik.

Člen 60.

Ako kdo izmed predstavnikov kandidatnih list odide z volišča, ne da bi pustil namestnika, se volitve nadaljujejo tudi brez njega; v zapisniku pa se mora to zabeležiti.

Člen 61.

Nihče ne sme stopiti na volišče z orožjem ali pa z orodjem, porabnim za boj, razen v primeru, določenem v členu 58. tega zakona, kadar predsednik volilnega odbora pozove oboroženo pomoč, da vzdržuje red na volišču.

Niti državni niti samoupravni uslužbenci, ki nosijo po službenih predpisih orožje, ne smejo priti na volišče z orožjem, da izvrše svoje volilno pravico.

Člen 62.

V sobo, kjer se glasuje, je volilec spuščati po vrsti, po enega ali več, nikakor pa ne več nego po pet naenkrat.

Člen 63.

Vsak volilec, ko stopi v glasovalno sobo, mora, preden glasuje, povedati glasno, da ga slišijo vsi člani volilnega odbora, ime, priimek in poklic, v mestih, kjer je več volišč, pa tudi svoje stanovanje. — Ako volilec nihče v volilnem odboru ne pozna, ga predsednik odbora, ko se je prepričal, da je volilec vpisan v volilni imenik, vpraša, ali je res eni, pod čigar imenom se je javil h glasovanju, ter ga opozori na zakonite posledice, če bi glasoval na tuje ime; če volilec potrdi, da je on tisti, pod čigar imenom se je javil h glasovanju, se mora o tem neznanem volilecu sestaviti zapisnik, v katerem se zabeleži njegov osebni popis kakor tudi ulica in številka stanovanja. Predsednik ima pravico odrediti, da se tak neznan volilec tudi takoj fotografira. Ako tak neznan volilec na zahtevo odbora o svoji identiteti ne predloži dokazil, ki bi bila po prasoji odbora zadostna, ga odbor ne sme pripustiti h glasovanju. Ako se v volilnem odboru glede volilca pojavi dvom o njegovi identiteti, mora odbor odločiti z večino glasov, ali se tak volilec pripusti h glasovanju ali ne.

Predsednik ali eden izmed članov volilnega odbora mora vsakemu volilecu, preden ga pripusti h glasovanju, glasno povedati, katero ali čigavo kandidatno listo predstavljajo glasovalne skrinjice. Ako volilec ni več čitavju, mu mora na njegovo zahtevo predsednik ali član odbora prečitati vsa imena na kandidatnih listah. Ako se vse to ne zgodi, ima vsak član odbora pravico, da temu ugovarja in da, ko se glasovanje izvrši, zabeleži v zapisnik protest zoper nepravilno postopanje odbora. — Vsak predstavnik liste ali njegov namestnik ima pravico volilecu povedati, kateri stranki ali politični skupini pripada ta ali ona kandidatna lista ali skrinjica.

Predsednik dá volilecu, preden ta prične glasovati, eno kroglico; ko volilec prejme kroglico, jo dene v desno roko, zapre roko in gre s tako zaprto roko od skrinjice do skrinjice po vrsti, vtakne v vsako skrinjico roko, kroglico pa pri tem spusti v ono skrinjico, na kateri je prilepljena ona kandidatna lista, za katero hoče glasovati. Ko potegne

roko iz poslednje skrinjice, jo mora vpričo vseh odpreti, tako da lahko vidi vsakdo, da nima več kroglice v njej in da je glasoval. Ves čas, dokler volilec glasuje, morajo predsednik in člani volilnega odbora paziti na to, da volilec ne dene kroglice v drugo roko in je ne odnese s seboj.

Oni volilec, ki zaradi tehtne hibe ne bi mogel glasovati tako, kakor je povedano v tem členu, ima pravico pred volilni odbor privedi pooblaščenca, da namesto njega odda glas. O tem mora sklepati volilni odbor ter sklep zabeležiti v zapisnik.

Člen 64.

Ko je volilec oddal glas, mora oditi z volišča. Za volišče se smatra poslopje, kjer se glasuje, in njegovo dvorišče.

Člen 65.

Volilni odbor ne sme zabraniti nikomur, ki je vpisan v abecedni volilni imenik, da ne bi glasoval. Če pa ima odbor ali posamezen član odbora kaj pripomniti, mora odbor ali oni član, ki ima kaj pripomniti, to postaviti v zapisnik. Ako se volilec prijavi h glasovanju, pa je na njegovo ime že glasoval kdo drugi, mora predsednik volilnega odbora potem, ko je postopal po prvem odstavku člena 63. ter se nedvomno prepričal, da je volilec identičen z onim, ki je vpisan v abecedni volilni imenik, odrediti, da se njega ime, priimek in poklic vpiše v poseben seznam, ki se vodi kot seznam za take osebe; ne sme ga pa pripustiti h glasovanju. Ta seznam priloži volilni odbor volilnim spisom, v volilnem zapisniku pa je tak primer zabeležiti in navesti število takih oseb. Pri verifikaciji volitev s takimi primeri vpošteva skupščina tudi število teh oseb, ako to vpliva na izid volitev.

Člen 66.

V mestih se imenujejo liste po imenu oseb, ki so na njih zapisane na prvem mestu. V volilnih okrožjih pa se lista imenuje po imenu onih dveh oseb, ki sta na njej zapisani na prvem mestu, ena pod I., druga pod II.

Člen 67.

Nobeno oblastvo ne sme nikoli in nikjer volilca klicati na odgovor za glas, ki ga je oddal pri volitvah, niti ne zahtevati od njega, naj pove, za koga je glasoval.

Člen 68.

Glasovanje traja neprestano ves dan do šestih popoldne. Samo če nastane nered, se sme s pritrditvijo odborske večine glasovanje prekiniti, dokler se ne povrne red. Povod nereda in čas, za katerega se je moralo glasovanje prekiniti, se mora zabeležiti v zapisnik. Ob šestih se zapre dvorišče ali poslopje, ako dvorišča ni, in se ne sme nihče več pustiti vanje; nadaljevati pa se mora sprejemanje glasov onih volilcev, ki so že bili na dvorišču ali v poslopju, dokler ne glasujejo vsi, ne glede na to, do kdaj to traja. Ako se je moralo zaradi nereda glasovanje prekiniti za dalje nego eno uro, se za toliko časa po šestih nehajo puščati volileci na volišče.

Člen 69.

Ves čas glasovanja se mora voditi zapisnik o vsem, kar bi se dogodilo in kar smatra katerikoli član volilnega odbora za vredno, da se zabeleži. Vsi člani volilnega odbora morajo zapisnik podpisati. Ako pa bi ga predstavniki kandidatnih list ne podpisali, velja zapisnik tudi brez njih podpisov.

Vsak član odbora sme oddajati svoje posebno mnenje in svoje pripombe.

Člen 70.

Na dan volitev, na dan pred volitvami in na dan po volitvah je prepovedano točiti ali kakorkoli dajati alkoholne pijače. To prepoved mora občinski urad razglasiti.

VIII.

Sklep glasovanja in urejanje volilnega posla na voliščih.

Člen 71.

Ko se glasovanje konča, se morajo takoj zakleniti in zapečatiti zaboječki, iz katerih je predsednik jemal kroglice ter jih dajal volilecem. Ključ ostane pri predsedniku.

Člen 72.

Potem se mora prešteti po seznamu glasovalcev, koliko volilcev je glasovalo. To število se mora zapisati z besedami na koncu seznamka; pod tem se morajo podpisati vsi člani volilnega odbora.

Člen 73.

Ko se je to zgodilo, se mora zabeležiti v zapisnik: ob katerem času je bilo glasovanje zaključeno, koliko volilcev je glasovalo po seznamu glasovalcev, in vse drugo, kar se nanaša na potek volitev, pa ni bilo zabeleženo že prej. Vsi člani volilnega odbora se morajo podpisati; vsak od njih pa ima pravico, da poda ločeno mnenje in pripombe.

Člen 74.

Po vsem tem se prično odpirati skrinjice in šteti kroglice po oni vrsti, kakor so skrinjice postavljene po členu 39. tega zakona.

Najprej se odpre ena skrinjica in iz nje se iztresejo vse kroglice v posodo. Predsednik volilnega odbora prešteje vse kroglice vpričo vseh članov odbora. Ko jih je odštel 100, jih dá članu občinskega odbora, da jih prešteje tudi on, ta jih pa dá dotičnemu predstavniku kandidatne liste, da jih tretjič prešteje še on. Tako se ravna z vsako stotino, dokler niso preštete vse kroglice. Nato se takoj v zapisniku zabeleži z besedami številka skrinjice, dalje, za katero kandidatno listo je ta skrinjica prejela glasove, in koliko je bilo kroglic v njej. Vsi člani odbora se morajo podpisati pod to zabeležko. Prav tako se morajo prešteti kroglice tudi v drugih skrinjicah. Ko se vse to zgodi, se zapisnik sklene; podpisujejo ga vsi odborniki in pritisne se nanj tudi občinski pečat.

Ločena mnenja in pripombe o poslovanju odbora so dopuščena tudi tukaj.

Nato je treba zapisnik, seznam glasovalcev in abecedni volilni imenik dejati v en zavoj in pod občinskim pečatom nasloviti na glavni okrožni, oziroma mestni, volilni odbor ter pustiti na inži volilnega odbora.

Ko se je vse to zgodilo, odide volilni odbor iz glasovalne sobe, jo zaklene tako kakor prejšnjega dne ter postavi stražo, da neprestano čuva sobo, v kateri so ostali volilni spisi; ključ od sobe pa shrani predsednik pri sebi.

Straža ne sme to noč nikogar z nobenim izgovorom pustiti v to sobo.

Člen 75.

Dan po izvršenem glasovanju se vsi člani volilnega odbora sestanejo ob sedmih zjutraj pred vrati glasovalne sobe, jo odpro ter vstopijo. Ko so se prepričali, da je vse v redu in tako, kakor je bilo puščeno, morajo ves volilni material vrniti občinskemu odboru ter od njega vzeti potrdilo nazaj. Ako opazijo, da ni vse v redu, morajo o tem sestaviti poseben zapisnik, ki se z drugimi volilnimi spisi vred izroči glavnemu volilnemu odboru. Nato vzame predsednik zavoj, pripravljen za glavni volilni odbor, in se odpravi na pot, da ga izroči glavnemu volilnemu odboru. S predsednikom vred imajo pravico iti tudi predstavniki kandidatnih list ali njih namestniki, kdor izmed njih hoče.

IX.

Glavni volilni odbori, končno urejanje volilnega posla in proglašanje poslancev v volilnih okrožjih in mestih, ki volijo poslance posebe.

Člen 76.

Dan po izvršenih volitvah se ob devetih dopoldne sestane glavni volilni odbor za vsako volilno okrožje v okrožnem kraju volilnega okrožja, za vsako mesto, ki voli posebe, pa v tem mestu samem, v poslopju in v sobi, nalašč pripravljeni za to.

Temu odboru predseduje eden izmed članov državnega sveta ali kasacijskega sodišča v Beogradu ali vrhovnega sodišča v Sarajevu ali stola sedmorice v Zagrebu ali stola sedmorice oddelka B za Slovenijo in Dalmacijo v Zagrebu ali velikega sodišča na Cetinju ali eden izmed članov apelacijskih sodišč, in sicer apelacijskih sodišč v Beogradu, Skoplju, Novem Sadu, banskega stola v Zagrebu, višjih deželnih sodišč v Ljubljani in Splitu, ki se določi z žrebom; člani glavnega volilnega odbora pa so: po en član navedenih apelacijskih sodišč ali predsednik prvostopnega sodišča, mestni župan v krajinah izven Srbije in Črne gore

ali njegov namestnik in po dva predstavnika vsake kandidatne liste.

Ako bi predsednik glavnega volilnega odbora ne prišel na sestanek, ga nadomešča v predsedstvu in nadaljnjem poslovanju prvoimenovani član.

Glavni volilni odbor sme začeti in nadaljevati svoje delo, ako sta poleg predsednika ali njegovega namestnika navzoča še vsaj dva člana; to se mora v zapisniku ugotoviti.

Ako glavni volilni odbor iz katerihkoli razlogov ne bi mogel začeti ali pa dovršiti svojega posla, morajo predsedniki volišč volilne spise poslati ustavotvorni skupščini po ministru za notranje zadeve, ki odloča o izvršeni volitvi.

Predsednike glavnih volilnih odborov izžreba državni odbor.

Državni odbor tudi določi člana apelacijskega sodišča ali predsednika prvostopnega sodišča; kadar določa predsednike prvostopnih sodišč, jih mora vzeti iz dotičnega ali najbližjega okrožja.

Celokupni sestav teh odborov mora biti objavljen v „Službenih Novinah kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca“ v roku, ki ga določa člen 8. tega zakona.

Člen 77.

Predsedniki in oni člani volilnih odborov, ki nesejo volilne spise glavnemu volilnemu odboru, se morajo temu prijaviti ter mu izročiti zapečateni zavoj z volilnimi spisi in naknadnim zapisnikom, ako je bil ta sestavljen po členu 75. tega zakona.

O izročitvi in prejemu teh volilnih spisov se mora sestaviti kratek zapisnik, ki ga podpišejo vsi člani glavnega volilnega odbora, predsedniki in predstavniki list ali njih namestniki, ako je tudi kateri izmed njih prišel s predsednikom, da izroči spise.

Člen 78.

Ako bi se na dan volitev zaradi nereda ali iz kakršnegakoli drugega vzroka na enem ali na več voliščih ne bile izvršile volitve, mora glavni volilni odbor takoj odrediti, da se na vseh teh krajih izvrše volitve prihodnje nedelje. Pri teh volitvah se mora povsem postopati tako kakor pri prvih volitvah. Občinski predstojnik mora to, da se bo volilo naknadno, v dotični občini razglasiti isti dan, ko mu to javi glavni volilni odbor.

Če se tudi sedaj v nekaterih krajih ne izvrši volitev, mora glavni volilni odbor, ako se to pripeti v manj nego eni tretjini volišč, izvršiti svoj posel brez ozira na te neizvršene volitve. Ako pa se je to dogodilo v eni tretjini ali več volišč, se smatra, da se volitve v dotičnem volilnem okrožju ali mestu niso mogle izvršiti.

V takem primeru odloči skupščina, ko se sešane, ali se morajo v dotičnem volilnem telesu na novo vršiti volitve na vseh voliščih ali pa samo na onih, kjer niso bile izvršene.

Razen v tem primeru ne sme skupščina odrediti nobenih naknadnih ali ponovnih volitev na posameznih voliščih.

Člen 79.

Glavni volilni odbor mora pregledati vse volilne spise, ki so mu izročeni, sklepati o ločenih mnenjih in pripombah, vpisanih v zapisnike, ter podati svoje pripombe glede poteka volitev na raznih voliščih, če se mu vidi to potrebno.

Člen 80.

Nato mora odbor prešteti in sešteti po glasovalnih seznamih in po zapisnikih o številu kroglic, ki so bile najdene v skrinjicah na vsakem volišču, koliko volilcev je glasovalo v vsem volilnem okrožju, oziroma mestu. Ako ugotovi razliko med številom glasovalcev po glasovalnih seznamih in številom kroglic po zapisnikih, mora vzeti število glasovalcev po seznamih ter po njih prešteti skupno število glasovalcev.

To število, razdeljeno s številom onih poslancev s splošnimi pogoji, ki jih mora izvoliti okrožje, oziroma mesto, dá količnik, po katerem se vsaki kandidatni listi dodeli sorazmerno število poslancev s splošnimi pogoji.

Nato prešteje odbor istotako na podstavi volilnih spisov, ki so mu vročeni z vseh volišč, koliko glasov je dobila vsaka kandidatna lista zase.

Ko je ves ta posel opravljen, dodeli glavni volilni odbor po ugotovljenem količniku kandidatnim listam poslanske mandate; pri tem postopa takole:

Vsaki kandidatni listi se dá toliko poslanskih mandatov s splošnimi pogoji, kolikorkrat je ugotovljeni količnik v številu glasov, ki jih je dobila;

tako ugotovljeno število dodeljenih mandatov se dá kandidatom pričešni pri kandidatu na čelu liste, potem pa drugim kandidatom po vrsti, v kateri so zapisani na listi, dokler ni izčrpano število mandatov, dodeljenih tej kandidatni listi.

Ako se po tem računu ne dobi toliko poslancev, kolikor jih mora izvoliti dotično volilno okrožje, oziroma mesto, se razdele preostali poslanski mandati med liste, ki imajo števila ali ostanke glasov najbližje količniku. Ako so ta števila ali ti ostanki pri več listah enaki, odloči žreb, iz katere liste se vzame poslanec.

Izmed kandidatov s posebnimi pogoji (člena 5. in 14.) se smatra za izvoljenega oni, ki je na kandidatni listi, katera je dobila največ glasov, ako je bil na kandidatni listi samo en tak kandidat. Ako pa je bilo takih kandidatov več, se morajo taki mandati dodeljevati tako, kakor se dodeljujejo poslanski mandati kandidatom s splošnimi pogoji, samo da se mora v tem primeru poiskati količnik tako, da se vsota glasov kandidatnih list razdeli s številom poslancev s temi posebnimi pogoji, kolikor jih voli dotično volilno okrožje.

Ako je bila za eno volilno okrožje ali mesto prijavljena ali potrjena samo ena kandidatna lista (člen 43.), mora glavni odbor takoj kandidate te liste proglasiti za izvoljene ter jim izdati pooblastila.

Člen 81.

Ko odbor dovrši to delo, mora takoj objaviti izid in izdati izvoljenim poslancem pooblastila, ki jih morajo podpisati predsednik in vsi člani volilnega odbora, ter jih takoj izročiti izvoljenemu poslancu.

Ako izvoljenca ni v kraju in mu volilni odbor ne more takoj osebno izročiti poslanskega pooblastila, mora volilni odbor poslansko pooblastilo v zapečatenem zavitku, na katerem se napiše: „Glavni volilni odbor . . . volilnega okrožja . . . mesta . . . poslansko pooblastilo za I. I. v I.“, izročiti pristojnemu političnemu oblastvu proti potrdilu, da ga ta vroči adresatu ali njegovi rodbini najpozneje v šestih dneh.

Obrazec pooblastila predpiše minister za notranje zadeve.

Pečat za pooblastila je v vseh mestih, ki volijo poslance posebe, pečat dotičnega mestnega urada, v volilnih okrožjih pa pečat okrožnega sodišča dotičnega volilnega okrožja, kjer posluje glavni volilni odbor.

Člen 82.

Glavni volilni odbor mora o vsem tem delu voditi točen zapisnik, iz katerega je razvidno, kako se je po vrsti pojavilo in rešilo vse to, kar je zgoraj določeno, da se prouči in reši. Zlasti mora biti v zapisniku navedeno, koliko je bilo vseh kandidatnih list, katere osebe so bile predlagane na posameznih listah, koliko je vsaka kandidatna lista dobila glasov in katere osebe iz posameznih list so, proglašene za poslance, dobile pooblastila. Zapisnik morajo podpisati vsi člani glavnega volilnega odbora, vsak pa ima pravico podati ločeno mnenje in svoje pripombe.

Člen 83.

Tako napravljene in podpisane zapisnik se mora drugi dan z vsemi prilogami in vsemi volilnimi spisi vred, ki jih je glavni volilni odbor dobil z raznih volišč, po državnem odboru poslati ustavotvorni skupščini.

Istotako mora glavni volilni odbor poslati službenim novinarjem kraljevine in dotičnih pokrajin kratko poročilo o izidu volitev. V tem poročilu se mora navesti: 1.) koliko je bilo vseh volilcev po abecednem volilnem imeniku; 2.) koliko jih je glasovalo; 3.) koliko so dobile posamezne liste glasov (kroglic) in 4.) kateri izvoljenči so proglašeni za narodne poslance.

Na podstavi poročil glavnih volilnih odborov, ki so natisnjena v „Službenih Novinah kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca“, mora državni odbor napraviti seznam vseh izvoljenih narodnih poslancev ter ga poslati ustavotvorni skupščini z vsemi volilnimi spisi vred.

Člen 84.

Vse pritožbe zoper volitve se pošiljajo ustavotvorni skupščini neposredno ali pa po ministru za notranje zadeve. Pritožbo sme vložiti vsak volilec in minister za notranje zadeve.

Člen 85.

Oni, ki bi bili izvoljeni za narodne poslance v več krajih, morajo izjaviti najpozneje v treh dneh potem, ko skupščina potrdi njih izvolitev, katero poslansko mesto obdrže. Ako tega ne store, jih skupščina proglasi za poslance onih krajev, kjer so dobili največ glasov, ter odloči, da se njih druga mesta popolnijo v zmislu člena 86. tega zakona.

Nihče se ne sme kandidirati v več nego treh volilnih krajih.

V istem roku treh dni od dne, ko je skupščina potrdila izvolitev, se morajo izjaviti, ali obdrže mandat oni državni uradniki in vsi, ki so sicer v državni službi, kakor tudi občinski predstojniki, ki ne smejo biti narodni poslanci, ne da bi izgubili svoje mesto v državni službi, oziroma v občini. Če tega ne store, se smatra, da so sprejeli poslanski mandat.

Člen 86.

Ako po kakršnemkoli slučaju ostane poslansko mesto prazno, se popolni z osebo, ki je na vrsti na oni kandidatni listi, iz katere je poslanec, čigar mesto se mora popolniti. Namestniki kvalificiranih poslancev dobe poslanski mandat samo, ako so kvalificirana poslanska mesta kakorkoli izčrpana. Pri listah, ki imajo več kandidatov s posebnimi pogoji, se pozivljejo namestniki v skupščino po vrsti, kakor so bili zapisani na kandidatni listi. To popolnitev izvrši ustavotvorna skupščina sama najpozneje v petih dneh, odkar se je mesto izpraznilo, ter o tem takoj obvesti ministra za notranje zadeve.

Če so vse osebe iz te liste izčrpane ali če jih ni dovolj, da bi mogle popolniti vsa poslanska mesta, se prazna poslanska mesta popolnijo z naknadnimi volitvami v dotičnem volilnem kraju, ki se morajo izvršiti v enem mesecu. Naknadne volitve morajo biti onega dne, ki ga določi kraljev ukaz.

Od dne ukaza pa do dne, ko se mora kje izvršiti naknadna volitev, mora poteci za vsa mesta, ki volijo posebe, 12 dni, za volilna okrožja pa 20 dni.

Kandidatna lista se mora izročiti sodišču v mestih tri dni, v okrožjih pa pet dni pred volitvijo.

Pri naknadnih volitvah se vrši glasovanje na podstavi abecednih volilnih imenikov, ki takrat veljajo v dotični občini.

Volilni odbori, oziroma glavni volilni odbori, ostaneje tudi isti ter postopajo povsem tako kakor pri prvih volitvah, od dne pred volitvijo pa do njene izvršitve.

Pooblastila poslancev, izvoljenih v naknadnih volitvah, veljajo do konca skupščinske periode, v kateri so izvoljeni.

Člen 87.

Narodni poslanci morajo biti s svojimi pooblastili v kraju, kamor je s kraljevim ukazom sklicana ustavotvorna skupščina, že pred dnem, na katerega je sklicana, da lahko na dan sklica odidejo v skupščino in tam izroče pooblastila.

Člen 88.

Narodni poslanci, ki ne stanujejo v kraju, kjer zboruje ustavotvorna skupščina, dobivajo iz državne blagajne potne stroške za prihod in vrnitev, kakor jih določi skupščina. Vsi narodni poslanci dobivajo za ves čas svojega delovanja v ustavotvorni skupščini dnevnic, ki jo določi skupščina.

Člen 89.

Člani državnega odbora, člani glavnih volilnih odborov in člani vseh krajevnih volilnih odborov dobivajo iz državne blagajne tolikšno dnevnic in povračilo potnih stroškov, kolikršno določi minister za notranje zadeve. Toda predsedniki in člani občinskega odbora, ako so člani volilnega odbora v svoji občini, predstavniki kandidatnih list ali njih namestniki, kadar prinašajo s predsednikom volilnega odbora volilne spise glavnemu volilnemu odboru, vse osebe, ki dobivajo plače iz državne blagajne, ako so člani volilnega odbora v svoji občini, in vsi predstavniki kandidatnih list ne dobivajo dnevnice iz državne blagajne.

Občinski predstojnik ali njegov namestnik dobiva, če je v primeru člena 53. tega zakona predsednik volilnega odbora, za to, da prinese volilne spise glavnemu volilnemu odboru, dnevnic in povračilo potnih stroškov iz državne blagajne po prvem odstavku tega člena.

Člen 90.

Ko ustavotvorna skupščina pregleda poslanska pooblastila ter reši vse pritožbe in pojavljena vprašanja, vrne ministru za notranje zadeve vse abecedne volilne imenike, da jih le-ta pošlje občinam, katerim pripadajo. Drugi volilni spisi se shranijo z drugimi skupščinskimi spisi vred.

X. Kazniva dejanja in kazensko postopanje.

Člen 91.

Vsak organ občinskega oblastva, ki opusti ali neče pravočasno izvršiti dolžnosti, ki so mu naložene v tem zakonu, ali pa zapreči, da kdo uporabi pravico, ki mu jo daje zakon, se kaznuje z zaporom od 30 dni do šestih mesecev in v denarju od 300 do 3000 dinarjev, ako nadaljnji členi tega zakona ali pa kazenski zakon ne predpisujejo težje kazni. Sodni ali drugi državni uradnik, ki bi to zakrivil, se kaznuje z zaporom do dveh let.

Člen 92.

Oni, ki z nasiljem ali s pretnjami odvrnejo enega ali več državljanov, da ne uporabijo svoje volilne pravice, se kaznujejo z zaporom od enega meseca do dveh let.

Člen 93.

Kdor kandidira zoper člen 85. na več nego treh volilnih krajev, se kaznuje z zaporom od treh mesecev do enega leta ali v denarju od 500 do 3000 dinarjev. Razen tega se smatrajo vse njegove izvolitve za neveljavne.

Člen 94.

Kdor dá ali obeta volilec darilo ali mu ponudi ali obeta mesto v javni ali zasebni službi, da ga zavede, da podpiše kandidatno listo ali je ne podpiše, ali da že dani podpis nanjo prekliče, ali da za izvestno kandidatno listo glasuje ali ne glasuje, se kaznuje z zaporom do enega leta in v denarju od 30 do 500 dinarjev.

Prav tako se kaznuje tudi volilec, ki sprejme darilo ali pa si ga dá obljubiti za to.

Člen 95.

Kdor primora volilec s silo ali s pretnjo, da stori kaj takega, kar je navedenega v členu 94., se kaznuje z zaporom od dveh mesecev do dveh let in v denarju od 400 do 4000 dinarjev; ako pa se je to izvršilo z zlorabo oblasti, se kaznuje z največjo mero te kazni.

Pretnja je podana, ako kdo volilec grozi, da njemu ali bližnjim članom njegove rodbine stori kaj takega, kar se po zakonu kaznuje kot zločin ali pregrešek ali pa z izgubo mesta v javni ali zasebni službi.

Člen 96.

Politični uradniki in častniki v aktivni službi, ako priporočajo kandidate za poslance ali pa sicer vplivajo na sestavljanje kandidatne liste, se kaznujejo z izgubo službe ali čina.

Ako je na ta kandidatni listi podpisan političen uradnik, mora sodišče zoper dotičnega uradnika takoj uvesti kazensko preiskavo ter o tem obvestiti ministra za notranje zadeve; ako pa je častnik, mora sodišče obvestiti vojnega ministra in ta mora dejanje predložiti pristojnemu civilnemu sodišču na sojenje.

Prav tako mora sodišče pismeno obvestiti dotičnega ministra, ali je kateri njegovih uradnikov podpisan na kandidatni listi, ako minister to zahteva od sodišča.

Člen 97.

Kot storilec dejanj, naštetih v členih 92., 93., 94. in 95., se kaznujejo tudi oni, ki so dali sredstva ali pa pomagali, da se izvrši eno izmed gorenjih dejanj.

Člen 98.

Volilec, ki glasuje več nego enkrat pri enih volitvah, se kaznuje v denarju od 50 do 500 dinarjev in z zaporom od enega do 6 mesecev.

Člen 99.

Kdor glasuje ali pa se prijavi h glasovanju namesto drugega in pod njegovim imenom, se kaznuje z zaporom od treh mesecev do enega leta.

Člen 100.

Volilec, ki neče glasovati v vsako skrinjico ali glasuje javno ali kakorkoli namenoma krši tajnost pri glasovanju, se kaznuje v denarju od 10 do 100 dinarjev.

Če kdo samo govori ali pripoveduje, da je glasoval za koga, se to ne smatra, da bi bil prekršil tajnost glasovanja.

Člen 101.

Poleg kazni, določene v členu 91., se storilec obsodi tudi na izgubo pravice, voliti poslance, najmanj za dobo 5, a največ za dobo 6 let.

Če se glasi obsodba na izgubo pravice, voliti poslance, in na zapor, se doba, za katero je storilec obsojen, računi od dne, ko je kaznen zapor prestana ali odpuščena.

Člen 102.

Volilec, ki se pri glasovanju vede nedostojno ali po glasovanju vkljub opominu predsednika volilnemu odboru ne odide iz poslopja, v katerem se glasuje, se kaznuje z zaporom od 1 do 6 mesecev ali v denarju od 300 do 2000 dinarjev.

Takega volilec mora predsednik volilnega odbora odpraviti z volišča na zahtevo kateregakoli člana volilnega odbora ali predstavnika kandidatne liste ali upravičenega volilec; to se mora zapisati v volilni zapisnik.

Prav tako se kaznuje tudi oni, ki pride na volišče, pa ni vpisan v končno potrjeni abecedni volilni imenik, ako ne odide vkljub opominu pristojnih oseb.

Člen 103.

Kdor razžali volilni odbor ali kateregakoli njegovega člana, se kaznuje z zaporom od 30 dni do 6 mesecev.

Člen 104.

Kdor dejansko napade volilni odbor ali kateregakoli njegovega člana, se kaznuje z zaporom od treh mesecev do dveh let, ako ni dejanje tako, da se kaznuje po kazenskem zakonu in z večjo kaznijo.

Člen 105.

Kdor pride na volišče z orožjem ali z orodjem, porabnim za boj, se kaznuje z zaporom od enega meseca do enega leta. Predsednik volilnega odbora mora vsako tako osebo takoj odpraviti z volišča. To velja tudi za vse one državne ali samoupravne uslužbenice, ki po službeni dolžnosti nosijo orožje, ako pridejo na volišče z orožjem, razen če so poklicani za vzdrževanje reda po členu 58. in za straženje po členih 56. in 74. tega zakona.

Člen 106.

Kdor na volišču zaradi agitacije raznaša lažnive vesti ali vsiljuje slike, plakate in druga sredstva za agitacijo, se kaznuje z zaporom od dveh do šestih mesecev.

Prav tako se kaznujejo tudi oni, ki bi z vpitjem ali pretnjami ovirali volilni odbor ali posamezne volilce pri njih delu.

Vsako tako osebo mora predsednik volilnega odbora odpraviti z volišča uradoma ali na zahtevo kateregakoli člana volilnega odbora ali predstavnika kandidatne liste ali volilec, ko se prepriča, da se je dotična oseba pregrešila zoper predpis tega člena; to se mora tudi zapisati v volilni zapisnik.

Člen 107.

Ako kazniva dejanja, navedena v členih 95., 105. in 106., stori več oseb skupaj, se vsaka kaznuje z zaporom od treh mesecev do dveh let.

Člen 108.

Kdor namenoma pokvari, uniči ali odnese katerokoli listino o volitvah ali katerikoli predmet, ki služi za volitve, ali kdor pokvari število glasov, daje, odjemaje ali mešaje kroglice, ali kako drugače, se kaznuje z zaporom od enega do pet let in z izgubo državljsanske časti.

Tukaj se kaznuje tudi poizkus.

Prav tako se tudi kaznuje stražnik, ki je določen po členih 56. in 74., da čuva volilno poslopje, ako dopusti, da kdo iz tega poslopja stori katero izmed prej navedenih dejanj.

Člen 109.

Člani volilnega odbora, razen predstavnikov kandidatnih list in njih namestnikov, ali določeni zapisnikarji ali pomočniki, ki jim je pri-

občeno, da so odrejeni, ako ne pridejo ob določenem času na to svojo službo ter ne morejo opravičiti svojega izostanka, ali pa po prihodu brez opravičenih razlogov opuste svoj posel ali nečejo podpisati zapisnikov o volitvah ali pooblastil izvoljenim poslancem, se kaznujejo z zaporom od treh mesecev do enega leta in v denarju od 1000 do 3000 dinarjev.

Istotako se kaznujejo tudi oni, ki so po državnem odboru določeni za predsednike volišč, ako ne pridejo ob določenem času na določeni kraj ter jih ni državni odbor odvezal, niti se ne morejo sklicevati na nepremagljive vzroke, ki so jih ovirali priti na določeni kraj.

Člen 110.

Člani volilnega odbora se kaznujejo z zaporom od enega do šestih mesecev:

1.) če vedoma dopuste, da kdo glasuje, ki ni vpisan v abecedni imenik, pa ne predloži sodnega sklepa, da bi se bil moral vpisati, ali da glasuje kdo, ki je že glasoval;

2.) če brez utemeljenega vzroka skrajšajo čas za sprejemanje glasov ali ga podaljšajo;

3.) če izpremene volišče, ki ga je določilo in objavilo pristojno oblastvo.

Člen 111.

Kdor namenoma nepravilno vodi imenik glasovalcev ali volilne zapisnike ali v njih kaj popravlja ali vpisuje, ko so že podpisani, se kaznuje z zaporom od šestih mesecev do dveh let.

Člen 112.

Kdor brez poziva predsednika volilnega odbora odredi ali brez odredbe dovede oboroženo silo na volišče, se kaznuje z zaporom od enega do petih let in v denarju od 500 do 2000 dinarjev.

Člen 113.

Kdor zoper predpis člena 70. toči ali kakorkoli daje alkoholne pijače, se kaznuje z zaporom od 15 dni do 6 mesecev in v denarju od 100 do 500 dinarjev.

Člen 114.

Dejanja, ki so tukaj navedena, a se po kazenskem zakoniku kaznujejo strože, in dejanja, ki niso tukaj navedena, pač pa so navedena v kazenskem zakoniku, se kaznujejo po kazenskem zakoniku.

Člen 115.

Dejanja, ki se po tem zakonu ne kaznujejo z več nego šestimi meseci zopora ali v denarju ne več nego s 500 dinarji, zastarajo v šestih mesecih, vsa druga dejanja, kazniva po tem zakonu, pa v enem letu, ako v tem času ni vložena tožba pri pristojnem sodišču; od dne, ko se vloži tožba pri sodišču, pa se zastaranje za vsa dejanja, kazniva po tem zakonu, računi po predpisih kazenskega zakonika.

Člen 116.

Vsa kazniva dejanja, ki so navedena v tem zakonu, a se store do dne pred volitvami, preiskujejo in sodijo v prvi stopnji prvostopna (zborna) sodišča (in sodišče mesta Beograda), kakor na tožbo policijskega oblastva (državnega pravdnikstva) tako tudi na ustno ali pismeno tožbo zasebnega tožnika.

Zasebni tožnik je lahko vsak volilec, ne glede na to, ali se stvar tiče osebno njegove pravice ali pa drugega volilec.

Vsa kazniva dejanja, ki so navedena v tem zakonu, se smatrajo za pregreške in sodišča jih preiskujejo in sodijo kot nujne stvari.

O pristojnosti sodišč v posameznih primerih veljajo splošna zakonita določila.

Člen 117.

Vsa kazniva dejanja, ki so navedena v tem zakonu, storjena na dan pred volitvami ali na dan volitev, mora volilni odbor popisati v svojem zapisniku ter obenem navesti ime storilcevo.

Glavni volilni odbor mora, ko izvrši svoje delo, vsa ta kazniva dejanja izpisati iz zapisnikov volilnih odborov ter jih priobčiti pristojnemu sodišču, ki jih mora preiskati po državnem pravdniku ter presoditi v prvi stopnji.

Kakor za ta kazniva dejanja smejo tudi za kazniva dejanja iz člena 116. tega zakona vložiti obtožbe policijska politična oblastva, državni pravdniki, privatne osebe, verifikacijski odbor in ustavotvorna skupščina.

Člen 118.

Vojaške osebe, ki store dejanja, katera se kaznujejo po tem zakonu, se sodijo pri rednih civilnih sodiščih.

Člen 119.

V vseh primerih veljajo predpisi pristojbin-skega zakona.

Člen 120.

Med sodnimi počitnicami izvršuje dejourni sodnik prvostopnega sodišča vse one posle, ki jih po tem zakonu opravlja prvostopno sodišče, razen poslov v oddelku „Kazniva dejanja in kazensko postopanje“.

Člen 121.

Volitve narodnih poslancev za* ustavotvorno skupščino bodo dne 28. novembra 1920.

Ministrski svet se pooblašča, da sporazumno z odborom za volilni zakon po kraljevi uredbi predpiše začasen poslovnik za ustavotvorno skupščino, ki bo veljal, dokler ga ustavotvorna skupščina sama ne izpremeni ali ne sklene drugega.

Ta zakon stopi v veljavo, ko ga kralj podpiše; obvezno moč pa dobi, ko se razglasi v „Službenih Novinah kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca“.

Za izvršitev tega zakona naj skrbje minister priprave za ustavotvorno skupščino in izenačitev zakonov, minister za notranje zadeve in minister za pravosodje.

Našemu ministru priprave za ustavotvorno skupščino in izenačitev zakonov naročamo, naj razglasi ta zakon, in našim ministrom: ministru priprave za ustavotvorno skupščino in izenačitev zakonov, ministru za notranje zadeve in ministru za pravosodje, naj skrbje za njegovo izvršitev, oblastvom pa zapovedujemo, naj postopajo po njem, in vsem in vsakomur, naj se mu pokoravajo.

V Beogradu, dne 3. septembra 1920.

Aleksander s. r.

Videl in pritisnil državni pečat
čuvár državnega pečata,
minister za pravosodje:

M. N. Trifković s. r.

Predsednik ministrskega sveta:

Mil. R. Vesnić s. r.

Minister za pravosodje:

M. N. Trifković s. r.

Minister za notranje zadeve:

M. Drašković s. r.

Minister za verstvo:

Pavle Marinković s. r.

Minister za finance:

K. Stojanović s. r.

Zastopnik ministra za promet,

minister za zgradbe:

J. P. Jovanović s. r.

Minister za prosveto:

Sv. Pribičević s. r.

Zastopnik ministra za notranje zadeve,

minister za trgovino in industrijo:

dr. M. Ninčić s. r.

Minister za agrarno reformo:

dr. H. Krizman s. r.

Minister za vojno in mornarico,
častni adjutant Njegovega Veličanstva
kralja:

general **Branko Jovanović s. r.**

Zastopnik ministra za gozde in rudnike,
minister za pošto in brzojav:

dr. M. Drinković s. r.

Minister za narodno zdravje:

Ž. Rafajlović s. r.

Minister za socialno politiko:

dr. V. Kukovec s. r.

Minister za prehrano in obnovo dežel:

R. Jojić s. r.

Zastopnik ministra za kmetijstvo in
vode,

minister priprave za ustavotvorno
skupščino in izenačitev zakonov:

dr. L. Marković s. r.

337.*

V imenu Njegovega Veličanstva

Petra I.,

po milosti božji in narodni volji kralja Srbov,
Hrvatov in Slovencev, in na podstavi pooblastila
(člen 53. ustave) Njegove kraljevske Visokosti
prestolonaslednika

Aleksandra

odreja ministrski svet kraljevine Srbov, Hrvatov
in Slovencev na predlog ministra za notranje za-
deve na podstavi členov 1., 2. in 121. zakona o volit-
vah narodnih poslancev za ustavotvorno skupščino:

I.

Volitve narodnih poslancev za ustavotvorno
skupščino bodo v vsej državi dne osemindvajsetega
novembra 1920. po predpisih zakona o volitvah
narodnih poslancev za ustavotvorno skupščino.

II.

Ustavotvorna skupščina se sklicuje na dan
dvanajstega decembra 1920. v Beograd.

Minister za notranja dela naj izvrši ta ukaz.

V Beogradu, dne 7.** septembra 1920.

Minister za notranje zadeve:

M. Drašković s. r.

Predsednik ministrskega sveta:

Mil. R. Vesnić s. r.

Zastopnik ministra za promet,
minister za zgradbe:

J. P. Jovanović s. r.

Minister za pravosodje:

M. N. Trifković s. r.

Minister za notranje zadeve:

M. Drašković s. r.

Minister za verstvo:

Pavle Marinković s. r.

Zastopnik ministra za finance,
minister za notranje zadeve:

M. Drašković s. r.

Zastopnik ministra za zunanje zadeve,
minister za trgovino in industrijo:

dr. M. Ninčić s. r.

Minister za zgradbe:

J. P. Jovanović s. r.

Minister za prosveto:

Sv. Pribičević s. r.

Zastopnik ministra za kmetijstvo in
vode,

minister priprave za ustavotvorno
skupščino in izenačitev zakonov:

dr. L. Marković s. r.

Minister za trgovino in industrijo:

dr. M. Ninčić s. r.

Minister za agrarno reformo:

dr. H. Krizman s. r.

Minister za vojno in mornarico,
častni adjutant Nj. V. kralja:

general **Branko Jovanović s. r.**

Minister za pošto in brzojav:

dr. M. Drinković s. r.

Zastopnik ministra za gozde in rudnike,
minister za pošto in brzojav:

dr. M. Drinković s. r.

Minister za narodno zdravje:

Živ. Rafajlović s. r.

Minister za socialno politiko:

dr. V. Kukovec s. r.

Minister za prehrano in obnovo dežel:

R. Jojić s. r.

Minister priprave za ustavotvorno
skupščino in izenačitev zakonov:

dr. L. Marković s. r.

* Ta naredba je razglašena v „Službenih No-
vinah kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca“
št. 196, izdanih dne 7. septembra 1920.

** Dan je natisnjen po popravku, priobčenem
v „Službenih Novinah kraljevine Srba, Hrvata i
Slovenaca“ št. 198, izdanih dne 9. septembra 1920.

Razglasi delegacije ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani.

Št. 3095/pr. ex 1920.

3—3

Razpis.

V službenem področju delegacije ministrstva
financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani je po-
godbeno popolniti več mest davčnih izterjevalcev.

Obširnejši razpis glej v Uradnem listu št. 104.

**Predsedstvo delegacije ministrstva financ za
Slovenijo in Istro v Ljubljani,**
dne 4. septembra 1920.

Razglasi drugih uradov in oblastev.

Preds. 3658/13/20—2.

1378

Razglas.

Notar Fran Krisper v Ormožu je danes
položil predpisano prisego.

Višje deželno sodišče v Ljubljani,
dne 10. septembra 1920.

Kavčnik s. r.

Preds. 3228/13/20—2.

1377

Razglas.

Notar Otmar Golob v Marenbergu je danes
položil predpisano prisego.

Višje deželno sodišče v Ljubljani,
dne 8. septembra 1920.

Kavčnik s. r.

Preds. 1787/13/19—2.

1376

Razglas.

Višje deželno sodišče v Ljubljani je sprejelo
Ivana Ivanška, notarskega namestnika v Tr-
žiču, na njegovo prošnjo v imenik kazenskih za-
govornikov svojega okoliša.

V Ljubljani, dne 8. septembra 1920.

Kavčnik s. r.

Firm. 153/20, zadr. II 279/1.

1285

Razglas.

V zadružni register se je vpisala danes zadruga:
**Splošna gospodarska zadruga obrtnikov in njih
podpornikov v Št. Jerneju,**
registrovana zadruga z omejeno zavezo,
s sedežem v Št. Jerneju.

Obratni predmet: Zadruga nakupuje in pro-
daja obrtne izdelke, kmetijske pridelke in gospo-
darske potrebščine ter pospešuje obit in kmetijstvo.
Zadružna pogodba z dne 13. junija 1920.

Člani prvega načelnštva: Radković Anton, po-
sestnik in žagar v Dolenji Brezovici št. 1, predsed-
nik; Pirković Joško, ključničar in posestnik v
Št. Jerneju št. 95, njegov namestnik; Zagore Josip,
trafikan v Št. Jerneju št. 167, tajnik; Zalokar
Janez, gostilničar na Vrhu; Lampe Anton, pek v
Št. Jerneju; Kocjan Marjan, posestnik v Mihovici
— odborniki.

Pravnoveljavno se podpisujeta pod zadružno
firmo predsednik ali njegov namestnik in en član
načelnštva.

Delež znaša 200 K. Vsak član jamči za za-
družne obveznosti s svojimi deleži in še z dvakrat-
nim zneskom posameznih deležev.

Objave, izhajajoče od zadruge, se izvršujejo v
dveh časopisih, ki jih sproti določa občni zbor,
sicer pa javno z nabitkom v zadružnih prostorih.

**Okrožno kot trgovinsko sodišče v Novem
mestu, oddelek II.,**
dne 21. avgusta 1920.

P. št. 174/20.

1375

Dražba.

Dne 18. septembra 1920. ob desetih bô
v podpisani državni žrebčarni dražba treh toplor-
krvnih in treh mrzlokrvnih žrebcev.

Državna žrebčarna na Selu pri Ljubljani,
dne 9. septembra 1920.